



**VESTFOLD**  
fylkeskommune

## **Seminar - Fra vikingtid til middelalder – Skip og klær.**

---

**Slottsfjellsmuseet i Tønsberg - 11 og 12. mars 2017.**



**Vikingfylket Vestfold – En helg med faglig påfyll.**

**Fri entre.**

## Lørdag 11- mars – Skip, båter, seil og rigg.



Kl: 1100 – 1115: Velkommen: Terje Gansum (leder Kulturarv, Vfk)

Sesjon 1: Ordstyrer Ola Harald Flåthen (Stiftelsen nytt Osebergskip)

1115: Svein Erik Øya og Terje Planke: **Gokstad og Oseberg: En forvaltningsstatus.**

12:00: Vibeke Bischoff. **Sejlets form og proporsjon i vikingetiden.**

12:45: Lunsj

Sesjon 2: Sissel Klohs (Båtlaget Gaia)

1400: Bodil Holm Sørensen: **Ladbyskibsgraven og vikingemuseet Ladby**

1445: Ingunn Undrum: **Kva var vel vikingane utan tau?**

1530: Kaffe

1545: Terje Planke og Svein Erik Øya: **Fra jernalderens roskip til middelalder- og renessansebåter. Erfaringer fra skrog og rigg.**

Lørdag kveld holdes det åpent hus for foredragsholdere og publikum i Villa Møllebakken. Det blir satt opp en buffet og man kan selv ta med drikke til maten. Man må forhåndspåmelde seg og selv betale for buffet. Påmelding er viktig slik at kokken kan klargjøre nok mat.

Pris bufet: kr. 175,- Påmelding til: [Ole.harald@sagaoseberg.no](mailto:Ole.harald@sagaoseberg.no).

Personer med matalergier, ønsker om vegetar osv bes melde i fra om dette ved påmelding.

## Søndag 12. mars – Tekstil, sko og klær



Sesjon 3: Ordstyrer Hans Gunnar Pedersen (Eikthyrnir)

11:00: Unni Ottosen: **Fra sau til seil.**

11:20: Bodil Holm Sørensen: **Tekstilfragmenterne og dragtsmykkerne fra Ladbykibsgraven samt brugen af dragter i formidlingen på museet.**

1145: Susanna Broomé: **Hur klädedräkten avspeglade övergången från vikingatid till medeltid.**

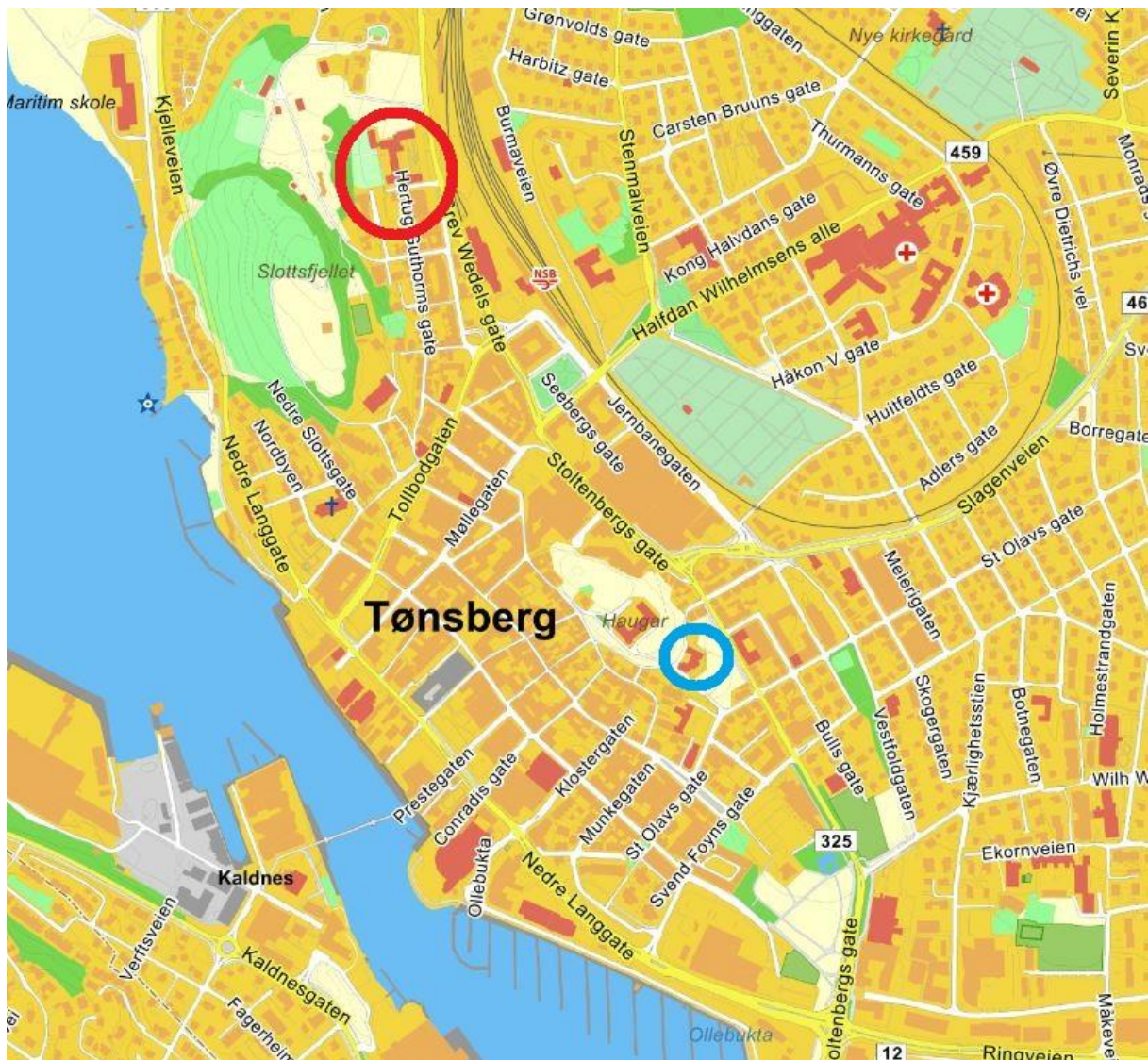
1300: Lunsj

Sesjon 4: Ordstyrer Bjørn Bandlien og Espen Kutschera

1230: Linda Öhman: **Medeltidens dräktmode.**

1415: Espen Kutschera og Hans Gunnar Pedersen: **Tunsbergs skofunn, Oseberg, kong Sverre og skomakeren.**

1500: Bjørn Bandlien - **Kongemakt og klesdrakt: Kleslovgivningen i norsk høymiddelalder**



Rød ring: Slottsfjellsmuseet, Farmannsveien 30, 3111 Tønsberg  
<http://www.slottsfjellsmuseet.no/besok-oss/>

Blå ring: Villa Møllebakken, St. Olavsgate 6. Tønsberg.

**Foredragsholdere:**

**Terje Planke** er etnolog med hovedfag og doktorgrad på temaene trebåtbygging, kunnskap og tradisjon. Han arbeider nå ved Bygningsantikvarisk Seksjon ved Norsk Folkemuseum men har tidligere arbeidet med båtforskning ved Norsk Maritimt Museum og Universitetet i Oslo/Vikingskipsmuseet. Terje har en bistilling ved Høgskolen i Sørøst-Norge hvor han blant annet underviser i tradisjonsbåtseiling. Han er aktiv i Forbundet KYSTEN gjennom de årlige Råseilsseminarene. Hans første båtprosjekt var bygging og seilas med vikingbåten Havørn på begynnelsen av 1980-tallet.

**Svein Erik Øya**, båtbygger og bygg ingeniør. Har jobbet med Sognebåtbygging, Gokstadbåtene og Skudeelv 6. Det siste året har han jobbet med dokumentere tilstanden på vikingskipene på Vikingskipshuset.

**Vibeke Bischoff** er rekonstruktør på Vikingeskibsmuseet i Roskilde i Danmark og Vibeke skal snakke om Sejlets form og proporsjon i vikingetiden.

Sejlenes præcise form og dimension på vikingetidens skibe kendes ikke, fordi der ikke er fundet et fuldt bevaret sejl fra den tid, og heller ingen entydige beviser for proportionerne. Spor efter riggen i tre centrale fund fra tidlig og sen vikingetid, Osebergskibet, Gokstadskibet, og Skuldelev 3, har både har masteposition, skødeområde og halsområde bevaret. Dette giver en ramme for sejlets bredde. Når den omtrentlige bredde kendes, kan sejlarealet vurderes ud fra praktisk og erfaringsbaseret viden om, hvor stort et sejl det enkelte skib kan bære i samspillet med skrogets form og vægt. Riggen og sejlets form og dimension rekonstrueres på baggrund af de arkæologiske fund, ikonografiske og skriftlige kilder, samt nordiske etnologiske skibe. Når kilderne inddrages synliggøres ikke kun lighedspunkter, men også store modsætninger imellem de sporadiske skibsfund og det øvrige kildemateriale. Dette indebærer et valg af hvilken kilde der tillægges størst værdi, fordi en komplet kombination ikke er mulig.

**Ingunn Undrum** er repsluger på Hardanger Fartøyvernssenter. Tau er eit reiskap som har vært nytta av menneske i alle tider. Korleis fekk dei første seglbåtane i Skandinavia til å heise segl? Eit innblikk i materialar, teknikkar og kjelder til middelalderens tauverk.

**Bodil Holm Sørensen** er arkæolog og arbejder som museumsinspektør ved Vikingemuseet Ladby, som er en del af Østfyns Museer. Hun er en del af det team, der forbereder et nyt modul i museets udstilling; arbejdstitlen er Ladbykongens Verden. Desuden er hun ansvarlig for den gruppe af frivillige, der syr vikingedragter til museet. Disse skal så indgå i museets formidlingsarbejde. Som sædvanligt på et museum er der også meget "blækspruttearbejde" – primært i form af diverse formidlingsarrangementer.

**Unni Ottosen** er frivillig i Stiftelsen nytt Osebergskip/Oseberg Båtlag): "Fra sau til seil". Hva ligger bak valgene og produksjonsmetodene til Saga Osebergs seil? Erfaringer med produksjon, etterbehandling og bruk.

**Susanna Broomè** har mer än 20 års erfarenhet av att studera och rekonstruera vikingatidens klädedräkt. Nuförtiden fokuserar hon på att sprida sin kunskap i form av mönster och beskrivningar, kurser och föredrag.

**Linda Öhman**, driver Handcrafted History där jag konstruerar och syr dräkter, håller kurser och föreläser. kommer från Sundsvall i Mellansverige. Har en bakgrund som estetisk lärare, lajvar, vikingareenactare och medeltidsnörd. Gillar konstiga dräktmoden, mystiska gamla tygfynd och att uppleva historiska.

**Espen Kutschera** arbeider som museumspedagog på Bymuseet i Bergen, og har i mange år vært aktiv med å lage drakter, mat og sko m.m. basert på arkeologiske funn. Espen og hans familie (fortidsfamilien Kutschera) har lange opphold på Ullandhaug i Stavanger og på det arkeologiske forsøkssenteret på Lejre bak seg.

**Hans Gunnar Pedersen** har drevet med vikingtid i 15 år, og som lærhåndverker i de fleste av disse. De siste 10 årene har han hatt vikingtid som levevei, og holdt kurs i inn og utland.

**Bjørn Bandlien** er sakprosaforfatter og professor i historie ved Høgskolen i Sørøst-Norge. I løpet av høymiddelalderen kom klær og sko inn i lovgivningen. Prisene ble regulert og kongen ønsket å bestemme hvem som kunne bære hvilke klær, og til hvilken tid. Lovgivningen sier ikke bare noe om hva klær og sko kunne koste i middelalderen, men også om makt og sosiale forskjeller i middelalderbyene. I dette innlegget vil den norske lovgivningen bli sammenlignet med tilsvarende lovgivning i Europa.